

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PIPIDÓWKA



OJ CZYSTY – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Tę dźwięczną nazwę zawdzięczamy Michałowi Bałuckiemu, który w 1887 r. wydał satyryczną powieść obyczajową pt. „Pan burmistrz z Pipedówki”.

Z perspektywy językowej PIPIDÓWKA to taki „żeński odpowiednik zadupia”.

Rzeczownik PIPA, od którego pochodzi nazwa PIPIDÓWKA, obecny jest w gwarach i w potocznej polszczyźnie ogólnej. Miał i wciąż ma wiele znaczeń: ‘dudka, rurka’, ‘cewka’, ‘fajka’, ‘część ptasiego pióra, dudka’, ‘wysoka i wąska beczka na wino, piwo lub oliwę’, ‘zakończony rurką kranik przy takiej beczce’, ‘żeński narząd płciowy’, ‘kobieta traktowana wyłącznie jako obiekt seksualny’, ‘ktoś niezaradny, nieporadny; oferma’.

PIPA to wyjątkowo ekspansywna pożyczka wędrowną, która trafiła do polszczyzny (podobnie jak do wielu innych języków) drogą klasztorną: albo od włoskiego pipa / pippa ‘piszczątka’, albo od francuskiego pipe ‘fajka’. Jak pisze Andrzej Bańkowski: „słowo – przynajmniej w jednym ze swoich licznych znaczeń specjalnych – weszło do każdego z języków używanych w Europie”.